

Није то од пресудног значаја, али ипак није ни сасвим безначајно. Наиме, веома бих волео да знам да како те ствари функционишу, то јест, да ли смо се ми „сами од себе“ понудили за домаћина прошлонедељне „стратегијске војне конференције за партнере“, или су нас Американци најпре „лепо замолили“ и објаснили да је то одлична идеја и да треба да се кандидујемо. Познајући домаће актере, није искључено ни једно ни друго.

Будући да је више него јасно шта мислим о одржавању у Београду једног оваквог скупа (а мислим, разуме се, све најгоре), скренуо бих само пажњу и на две „колатералне користи“ од ове најновије спољнополитичке бруке. Наиме, у страху од реакције народа и масовнијих излива незадовољства, сви представници власти који су се тим поводом пре конференције оглашавали, од начелника генералштаба до министра одбране, просто су се утркивали у томе ко ће пре, боље и више нагласити како ово није никакав „НАТО самит“, да је Србија „војно неутрална земља“ и да се у том погледу ни након овог скупа (у организацији „Савезничке команде за трансформацију“) ништа неће променити.

Тако нешто, рецимо, од министра војног раније заиста нисмо могли да чујемо. Напротив. Министар Шутановац годинама није пропуштао прилику да директно и индиректно рекламира НАТО, хвали „НАТО стандарде“ и вајка се што због оне злехуде скупштинске декларације о неутралности, наше интегрисање у овај елитни клуб не може бити и чвршће. **Уз шта би, по правилу, ишло и једно обећавајуће и надежно „за сада“.**

Но, како се скуп примицао крају, тако су маске почеле да се скидају, а локалне про-НАТО снаге бивале све осокољеније, па се и реч НАТО полако почела враћати у назив конференције. Штавише, извесни Бранко Миљуш, нови директор новог „Преса“, на „новој“ Б92 објашњавао је да „можемо бити поносни“, и да је одржавање поменуте конференције, „израз поверења и својеврсни комплимент“, док је председник Атлантског савета Србије Владан Живуловић готово егзалтирано кликтао како је у питању „велика част за Србију“.

Додуше, ако погледамо земље у којима је ова конференција до сада држана и видимо да су Македонија и Албанија били два од четири досадашња домаћина, постаје очигледно да разлога за понос има веома мало. **Наиме, ради се о полупропалим и неуспешним**

државама

– чак и по балканским критеријумима –

којима само НАТО перспектива, односно максимално подвлачење под америшки стратешки кишобран обезбеђује какву-такву стабилност. Дакле, није то никаква част, него пре победничка демонстрација онима који су пре нешто више од једне деценије усудили да се супротставе, у том часу, највећој војној сили у историји. (А, делом, и мала демонстрација Русији.)

Било како било, постоји још један потенцијално позитиван моменат од ове – да још једном нагласимо – симболичке и политичке срамоте.

Наиме, све ово што се догађало са и око београдског самита „НАТО и партнери“ јасно је и као на длану показало снагу и домете овдашње националне и патриотске опозиције (наводнике ставити по нахођењу). Једни зато што не желе, други зато што немају снаге, трећи зато што не смеју... Али реакција званичне, парламентарне опозиције била је више него бледа и само да тај атрибут већ нисмо потрошили на власт, слободно би се могло рећи – такође прилично срамна. При чему је тешко рећи шта је заправо горе. Ако су намерно држали низак профил протеста и одрадили га само онако реда и политичких поена ради – или ако чак ни на овакав повод нису били у стању да организују масовније демонстрације.

Човек не може а да се не запита – да ли можда управо оваква опозиција одговара нашим домаћим и иностраним „владарима“? Да ли управо такав ДСС који, са све партнерским организацијама и ресурсима до јуче владајуће партије, не може да напуни чак ни омалени плато испред Филозофског факултета, и који не може да направи ни један пристојан анти-НАТО протест на Тргу Републике, ако већ не масовну уличну шетњу, или демонстрације на месту одржавања скупа – да ли такав ДСС представља богом дану „радикалну опозицију“ у временима кризе, то јест, опозицију која, свиђало се то коме или не, дефинитивно не може бити реална политичка снага и алтернатива. (И то се неће променити без обзира на то са колико „анти-лајкова“ по интернету засипали ову и сличне констатације.)

Али овога пута се ни радикали нису истакли. С обзиром на радикалност и чврстину њиховог анти-НАТО опредељења могло се очекивати да ће макар они покушати нешто више од једног усиљеног посланичког хепенинга пред зградом председништва. А од оних највећих – уколико се СНС још уопште може рачунати у националну опозицију – није се могло чути чак ни толико, **то јест, они о НАТО конференцији у Београду нису буквално ни зуцнули.**

Све у свему, власт нас је још једном понизила овим непотребним скупом. Баш као што су то, само на други начин, учинили и геј парадом, резолуцијом у Генералној скупштини,

једностраним извињењима... А опозиција је, пак, још једном показала да ниједну од тих ствари није у стању или не жели да спречи.

Знам да ће многи рећи – то је јасно, то смо већ знали, то је наша реалност и ту се ништа не може. Е, сад, можда не може, а можда и може – уз доста труда, памети и воље. Ово је била дијагноза. Ако је она неспорна, и ако се око ње сложимо, тек онда можемо разговарати о терапији и евентуалном решењу.

*Болдовани делови текста нису објављени у редовној колумни аутора у *Политици*.